Історія 07

11-07-2026

Тиждень #9

Лекція #13б :

Князь Ярослав Володимирович: походи, печеніги
(прозірки 18 - 27)

Завдання (з долучених лекцій):

Прочитати:

Лекція #17: **(долучена)**

Князь Ярослав Мудрий – боротьба за київський престіл між синами Володимира; похід на Польщу; винищення печенігів.
ст. 54-58.

Виконати:

Залучений іспит.

Лекція 17

Ярослав Мудрий — боротьба за київський престіл між синами Володимира; похід на Польщу; винищення печенігів.

Князь Володимир мав шість синів.

Найстарший син Володимира **Святополк** був людиною **дуже лихої вдачі.** Він навіть, за намовою своєї жінки, польської королівни, хотів повстати проти рідного батька. Володимир найбільше любив свого сина Бориса, і його готував на свого наслідника. І кияни були прихильні до Бориса...

Коли ж помер Володимир Великий, Бориса не було в Києві, бо його батько послав був у похід проти печенігів. Використав це Святополк, захопив Київ і став наперекір волі батька великим князем київським. Однак, боявся Святополк, що, як тільки Борис повернеться до Києва, кияни перейдуть на бік Бориса. Тому він підіслав убивників до табору **Бориса,** і ті його вбили, коли він у своєму наметі молився. І другого брата **Гліба** також підступно вбив Святополк. Третій брат **Святослав,** бачучи, що діється, втік на Угорщину, але Святополкові наймити його догнали і також вбили. **Ярослав**, що сидів у Новгороді,. зібрав свою дружину й пішов війною на лихого брата. В битві **під Любечем Ярослав переміг Святополка.** Тоді **Святополк** подався до свого тестя, польського короля Болеслава Хороброго і **привів поляків на Україну.** Над рікою Бугом **поляки з Святополком розбили військо Ярослава,** і він мусів втікати назад у Новгород. Поляки зайняли Київ, пограбували українські землі й прилучили до Польщі Червенські Городи. Святополк запанував у Києві. Але недовго тішився своєю перемогою, бо **Ярослав** знов зібрав нові сили і цим разом **вщерть розбив Святополка (над рікою Альтою).** Святополк ледве втік і десь на заході загинув. За його злочин народ назвав його **Окаянним — проклятим.**

Князь Ярослав Мудрий розглядає пляни собору св. Софії

Після цього великим князем київським став Ярослав. Далеко, під Кавказькими горами, в Тмуторокані сидів ще один син Володимира Великого — **Мстислав-Сміливий.** [Це був дуже відважний і войовничий князь лицарської вдачі. Він цілком нагадував свого діда Святослава-Завойовника. Одного разу воював він з кавказьким народом — касогами. Щоб скінчити війну, вирішили Мстислав і Редедя, князь касогів, звести з собою двобій. Мстислав подужав Редедю, і з того часу касоги платили дань Мстиславові.] **Ярослав з Мстиславом поділилися владою в Україні** й жили у великій згоді. **Коли ж Мстислав помер,** не залишивши дітей, **вся Україна-**Русь опинилась **під владою Ярослава.** Тридцять п'ять років правив Ярослав країною розумно й успішно, і за це назвали його Мудрим.

Пояснення слів

Вдача — характер	character
повстати — збунтуватися, виступити проти своєї або чужої влади	to rebel
наслідник — той, що має бути слідуючим володарем (наприклад — Чарлз, князь Валії в Англії)	heir
Угорщина — країна, яку звуть також Мадяршина; сусід України на південному боці Карпат	Hungary
тесть — батько дружини (жінки)	father-in-law
злочин — каригідний вчинок	crime
касоги — кавказький нарід	name of a Caucasian tribe
вщерть — зовсім, дощенту	completely

Закріплення:

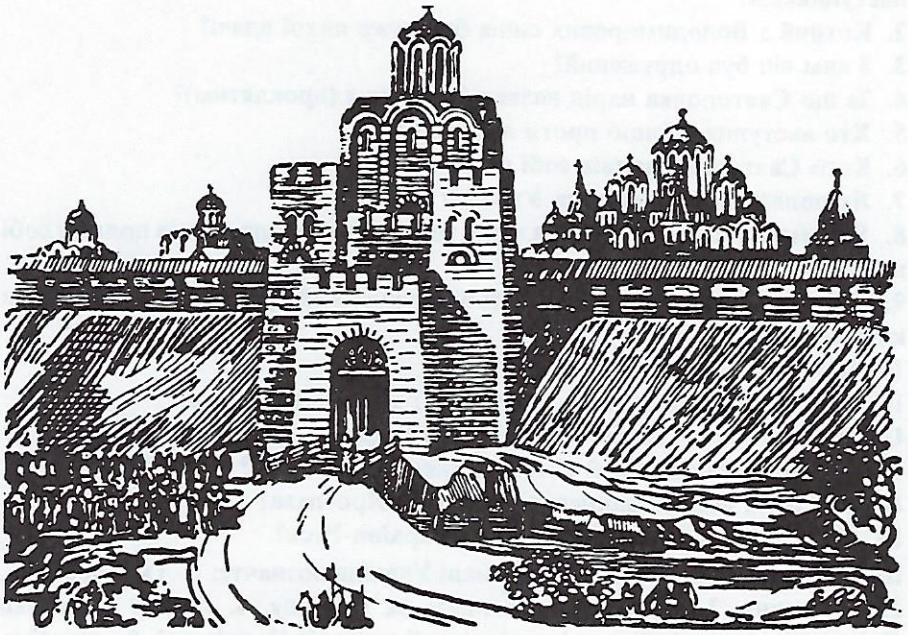
1. Хто був улюбленим сином Володимира Великого і мав бути його наступником?
2. Котрий з Володимирових синів був дуже лихої вдачі?
3. З ким він був одружений?
4. За що Святополка нарід назвав Окаянним (проклятим)?
5. Хто виступив війною проти лихого брата?
6. Кого Святополк привів собі на поміч?
7. Як поляки поводились на Україні?
8. Які землі втратила Україна через те, що Святополк привів поляків собі на поміч?
9. Хто остаточно переміг в боротьбі за київський престіл і став київським князем?
10. Що сталося зі Святополком?
11. В якій землі сидів князь Мстислав і з ким він воював?
12. Розкажіть про двобій Мстислава з Редедею! Хто був Редедя?
13. До кого був подібний князь Мстислав Сміливий?
14. Яке було його відношеннея до брата Ярослава?
15. Коли Ярослав став князем всієї України-Руси?

Шкільне завдання: На контурній мапі України позначте: 1. Тмуторокань, 2. Угорщину, 3. стрілкою — напрям на Польщу, 4. Любеч (недалеко Дніпра, на північ від Києва і на північний захід від Чернігова), 5. ріку Буг, 6. місто Ярослав над Сяном, 7. Корсунь у Криму (теперішній Севастопіль).

Вправа 10. Хто вони?

1. Мстислав Сміливий	князь касогів
2. Святополк Окаянний	улюблений син Володимира Великого
3. Редедя	польський король
4. Болеслав Хоробрий	убивник своїх братів
5. Володимир Великий	князь Тмуторокані
6. Борис	князь Новгороду, що став київським князем після Святополка Окаянного
7. Гліб	батько Ярослава Мудрого
8. Ярослав Мудрий	один із синів Володимира Великого, убитий Святополком Окаянним

Домашнє завдання: Напишіть відповіді на питання 4, 5, 8 і 15 з закріплення. Виконайте вправу 10-ту. Вивчіть нові слова!

Золоті Ворота (реконструкція), над якими князь Ярослав Мудрий збудував церкву Благовіщення Пречистої Діви Марії.

ім’я _____ 11/10/26

/45

Іспит
Князь Володимир Великий

Частина 1. (/15)
Відшукайте відповідне пояснення

1. Мстислав Сміливий	___ син Святослава Завойовника, який вбив свого брата Олега
2. Борис і Гліб	___ помер в 1015 році
3. цісар	___ син Володимира Великого, князь Тмуторокані
4. школи	___ бабуня Володимира Великого, була християнкою
5. Десятинна церква	___ рік коли Володимир охрестив Русь
6. Володимир Великий	___ дружина Володимира Великого
7. місто Корсунь	___ багато коней
8. візантійські священники	___ Перемишель, Червень і Буськ
9. Ярополк	___ сини Володимира Великого, вбиті Святополком
10. табун	___ вже існувала церква св. Іллі в Києві
11. 988	___ візантійський імператор
12. княгиня Ольга	___ візантійська колонія на Кримському півострові
13. грецька царівна Анна	___ будувалися при церквах і манастирях
14. за князя Ігоря	___ христили киян в 988 році
15. Червеньські городи	___ церква Пречистої Діви Марії

Частина 2. (/20)
Напишіть відповідне слово чи пояснення:
Святослава, внуки, Мстиславом, тмутороканським, княжі, печенігів, Бориса, Кирила і Методія, вали, карбувати, твердині, Корсунь, Гліба, Анну, Болгарії, сини, городи, міжусобиці, Окаянним, тризуб, Переяслав, поганських ідолів, Константинопіль, табуни, половці, Перемишль, собор св. Софії.

16. Старословянська абетка і писана мова прийшли в Русь з _____.

17. Щоб охоронити Русь від нападів _____ (азійська кочова орда) і покращити укріплення Києва князь Володимир Великий будує _____ навколо Києва, і також будує нові _____ і _____ на південь від Києва.

18. В 987р. князь Володимир облягає місто _____, щоб примусити візантійського цісаря віддати Володимирові князівну _____.

19. За вбивство його братів _____, _____, і _____, літописи приділили Святополкові ім’я _____.

20. Після смерти князя Володимира Великого, його _____ почали битися між собою за київський престіл. Боротьбу між руськими князями за владу в Києві історики називають_____ _____.

21. Князь Володимир Великий побудував город _____ у честь побіди кожум’яки над печенігами.

22. Князь Володимир Великуй перший із київських князів почав _____ гроші, на яких був знак Києво-Руської держави, _____.

23. Після хрищенням Київської Русі, князь Володимир наказав всіх _____ _____ потопити в річці Дніпро.

24. У 1026 р. після битви між Новгородським Князем Ярославом і _____ князем _____, вони поділили Русь по половині між собою.

Частина 3. (/10)

Відповісти повними реченями на запити.

28. Хто побудував Десятинну церкву, і чому вона так називалася? Як церква насправді називалася? (4 точки) _____

29. Що розповідає літопис про те, як князь Володимир Великий вибрав віру для себе і свого народу? (6 точок) _____